

بررسی ماهیت مهدورالدم و شرایط آن در فقه امامیه

۱ - سمیه شیرزاد کرکان ۲- دکتر علیرضا سلیمی

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد الهیات (فقه و مبانی حقوق اسلامی) دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات سیستان و

بلوچستان «نویسنده مسئول» رایانامه: s.shirzadkarkan@gmail.com

۲- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران دکتر علیرضا سلیمی

چکیده

از جمله مجازاتی که در حقوق جزای اسلام پیش بینی شده است ، مجاز بودن قتل مهدورالدم است . موضوع بحث ما بررسی ماهیت مهدورالدم و شرایط آن در فقه امامیه می باشد. در مقاله پیشرو که به صورت کتابخانه ای مورد تحقیق قرار گرفته است، محقق در نظر دارد موضوع پژوهش فوق الذکر را با ساختار نظری مباحث فقه امامیه مورد بررسی قرار دهد. سوال اساسی این تحقیق، جرایمی که مهدورالدم شناخته شده اند از جرایم حق الله هستند یا حق الناس؟ فقها عقوبات حاصله از جرایم را به سه دسته تقسیم کرده اند: ۱- حق الله، که مربوط به مصالح عامه و اجتماع است و ربطی به فرد معینی ندارد. ۲- حق الناس، که مربوط به مصلحت افراد است. ۳- حق مختلط، یعنی حقی که در آن حق الله و حق الناس جمع شده است. در نتیجه مستفاد می گردد که حق قصاص از جمله حقوق الناس است. البته جعل سلطنت به این معنا نیست که جنبه عمومی و حق الهی آن را نادیده بگیریم. قصاص در اسلام از لحاظ نفع عمومی و جامعه حائز اهمیتی خاص است که نمی توان جنبه عمومی آن را نادیده گرفت و قصاص را از حقوق شخصی محض دانست .

کلمات کلیدی: مهدورالدم، شرایط مهدورالدم، فقه امامیه